

Ann Cleeves

HAIKARAN

VALITUS

Suomentanut Annukka Kolehmainen

Karisto
Hämeenlinna

Englanninkielinen alkuteos
The Heron's Cry

Copyright © Ann Cleeves 2021

Suomenkielinen laitos © Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-45150-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

*Omistettu ystäväilleni BGS:ssä – kiitos mahtavista muistoista,
odotan innolla uusia seikkailuja.*

Kiitokset

Kirjan saattaminen lukijoiden käsiin vaatii ison ihmisjoukon työpanoksen, ja olen käsittämättömän onnekas, kun taustajoukoissani ovat sekä Pan Macmillan Isosta-Britanniasta että Minotaur Yhdysvalloista. Valtavat kiitokset siis kaikille, jotka olivat mukana toimitus- ja oikolukuvaiheessa, etenkin Gillianille, Vickille, Catherinelle, Nettielle, Charlottelle ja Lorrainelle. PR- ja markkinointitiimit ovat paiskineet töitä Atlantin kummankin puolen myydäkseen romaaneja näinä hyvin vaikeina aikoina, ja haluan välittää suuret kiitokset kaikille asianosaisille, erityisesti Emmalle ja Ellelle Britanniassa sekä Sarahille ja Martinille Yhdysvalloissa. Assistenttini Jill huolehtii minusta eleettömän tehokkaasti, ja Jean ja Roger ylläpitävät verkkosivustoani varmallalla otteella.

En pystyisi keskittymään tarinankerrontaan ilman agenttini Saran ja hänen kollegoidensa tukea. Saran lisäksi olen suunnattoman kiitollinen Mosesille, Rebecalle, Jillille, Maydolle ja Annelielle. Itsenäiset kirjakaupat porskuttavat edelleen, vaikka olisivat joutuneet siirtymään kokonaan verkkoon, ja rakastan niitä kaikkia. Erityismaininta Forum Booksin Helenille ja Jamesille ystävällisyydestä ja kekseliäistä tapahtumista. Myös kirjastoissa on tehty kovasti töitä koronasulkujen aikana, jotta asiakkaat edelleen saisivat lukemista ja pääsivät osallistumaan virtuaalitapahtumiin, ja kirjastotyöntekijät ovatkin aina olleet sankareitani.

Kiitos Cynthia Priorille ja Sarah Grievelle, jotka antoivat minun käyttää nimeään, ja Sue Beardshallille, Martin Kerbylle ja Paul Jonesille, jotka lukivat käsikirjoituksen ensimmäisen

version ja jakoivat auliisti neuvojaan. Jenny Beardshall selvitti minulle lasinpuhalluksen salaisuuksia ja Bob Crooks näytti, kuinka homma käytännössä toimii. Tohtori James Grieve antoi laajan asiantuntemuksensa käyttööni ja kertoi, kuinka lasia voisi käyttää aseena. Kaikki asiavirheet ovat tietenkin omiani. Issy Wheeler on edelleen mainio esikuva Lucy Braddickille, ja jotkin Lucyn replikeistä ovat suoria lainauksia hänen puheestaan!

Kirjailijan huomautus

Haikaran valitus on kuvitteellinen teos, ja olen ottanut vapauden muokata Pohjois-Devonin maantiedettä tarinan ehdoilla. Seal Pointia ei ole olemassa, ei myöskään Spennicottia eikä Gorsedalen sairaalaa. Niin ikään Pohjois-Devonin potilasyhdistys ja *PeaceAtLast*-verkkosivusto ovat keksittyjä, ja toivon vilpittömästi, että Itsemurhakerho on ainoastaan oman mielikuvitukseni tuotetta. Kaikki yhtymäkohdat todellisiin henkilöihin ja yhdistyksiin ovat täysin sattumanvaraisia.

Luku 1

Jen oli juonut liikaa. He istuivat Cynthia Priorin pihanurmikolla illan hämärtyessä. Vieraiden siirryttyä ulos juhlatkin olivat rauhoittuneet ja keskustelu vaimennut. Ilmassa leijuivat vasta leikatun ruohon tuoksu ja kuusaman voimakas, huumaava, imelä aromi. Jen tuijotti lumoutuneena rytmikkäästi vilkkuvia jouluvaloja, jotka Cynthia oli ripustanut korkealle tiiliaidalle ja pujotellut muratin ja ruusuköynnösten lomaan.

Cynthian lukaali kuului niihin, jotka yleensä ympäröitiin muureilla: suuri erillistalo sijaitsi Rock Park -puiston kyljessä vain muutaman sadan metrin päässä Jenin kapeasta rivitaloasunnosta, vaikka tuntui kuuluvan tyystin eri maailmaan. Liverpoolista muuttanut Jen oli ylpeä työväenluokkaisesta taustastaan. Hänen isänsä oli jäänyt eläkkeelle telakalta, ja äiti täytti edelleen hyllyjä supermarketissa.

Illan pimeydestä huolimatta ulkona oli edelleen kuuma, ja nuotio paloi lähinnä tunnelman vuoksi sekä siksi, että vieraat voisivat paahtaa vaahtokarkkeja. Varhaiskesän lämpöaalto oli hyökynyt yli kaupungin. Oli vasta kesäkuun loppu, mutta asukkaita oli jo kehotettu säännöstelemään vettä ja uhkailtu jopa tilapäisillä jakelukatkoilla, jos helle ei pian hellittäisi. Tavallisina kesinä Pohjois-Devonissa ei totisesti ollut pulaa sateesta.

Sisällä musiikki oli pauhannut kovaäänisesti, ja helteestä huolimatta vieraat olivat tanssineet; Jen antautui mielellään tanssin pyörteisiin ja ketkutteli itseään kuin riivattu. Jenin exmies oli paheksunut hänen tanssimistaan, mutta enää Jenin ei tarvinnut piitata ukon mielipiteistä. Nyt vieraat olivat vähitellen etsiytyneet pihalle, ja Wes, yksi Cynthian taiteellisista

tutuista, näppäili hidasta, surumielistä melodiaa kitaralla. Hän oli surumielisen kitaroinnin kuningas. Tavatessaan Wesin Jen oli halunnut tätä hullun lailla, mutta niin hän oli toisaalta halunnut useimpia muitakin tapaamiaan sinkkumiehiä. Hän oli jo miltei epätoivoinen. Wes oli tumma, mielteliäs ja timmissä kunnossa – kuin suoraan Jenin fantasioista. Pian Jen oli kuitenkin päättänyt, ettei pilveä poltteleva muusikonrenttu, joka asui hippikommunissa kukkuloilla ja kasvatti tilipussiaan nikkaroimalla omituisia kalusteita ajopuusta, ollut ihan-teellinen kumppani kahden teini-ikäisen yksinhuoltajalle. Joka päälle päätteeksi työskenteli poliisin palveluksessa.

Aidan vieressä oli liinalla peitetty pöytä. Liina oli tyypillistä Cynthiaa – tyylikästä tilanteessa kuin tilanteessa. Kansainvaelluksen alettua Cynthia oli tuonut kaikki pullot ulos ja kattanut ne pöydälle, todistanut toimivansa edelleen järkevästi ja hallitsevansa tilanteen, vaikka oli taatusti juonut täsmälleen yhtä paljon kuin Jen. Jen kaatoi uuden lasillisen punaviiniä ja istuutui ruohikolle muiden seuraan. Hän vakuutti itselleen ja samalla kaikille kuuloetäisyydellä oleville, että pirskeet olivat mahtavimmat vuosikausiin. Jumankauta vuosikausiin.

Ilta jatkui, ja muutama vieraista istui vielä nuotion loimussa. Jen huomasi ajautuneensa keskusteluun keski-ikäisen miehen kanssa, joka asui Cynthian naapurissa. Jen muisti nähneensä miehen sisällä, ennen kuin musiikkia oli pantu kovemmalle: tämä oli kiertänyt huoneessa ja rupertellut kohteista muiden vieraiden kanssa. Mies oli pieni ja tanakka kuin satujen peikko, jykeväkalloinen ja lyhytjalkainen, mutta hänen leveä hymynsä pelasti paljon. Jen ei ollut vähääkään kiinnostunut hänestä, mutta kaikki muut näyttivät pariutuneen, ja yksin jääminen tuntui aina inhottavalta. Eron jälkeen Jen oli nähnyt kaikkialla pelkkiä onnellisia pariskuntia. Kadehtinut jopa niitäkin, jotka vaikuttivat vähemmän onnellisilta. Miehellä oli ruutupaita ja kevyet, nopeasti kuivuvat ulkoiluhousut. Ehkä hän harrasti patikointia. Jen veikkasi hänen olevan kirjanpitäjä

tai lakimies. Cynthia työskenteli alemmassa oikeusistuimessa ja jakeli tuomioita pikkurikollisille, sopeutumattomille ja surkimuksille, joiden syyllisyyttä Jen puolestaan yritti todistaa, joten hän tunsu paljon juristeja. Jeniinkin hän oli tutustunut oikeudessa. Työnkuvan erilaisuus ei ollut estänyt heitä tykästymästä toisiinsa. Cynthian mies hoiti tärkeää hallintovirkkaa Pohjois-Devonin terveystalvolyksikössä, joten Cynthialla olisi hyvin ollut varaa jäädä kotirouvaksi.

Jen tiesi, ettei hänen olisi pitänyt juoda enää pisaraakaan, mutta hän ei pystynyt lopettamaan. Jenin entinen mies oli aina todennut ivallisesti, melkein säälivästi, että hänellä oli taipumusta riippuvuuksiin – ja sitten antanut hänelle mojuvan läimäyksen, koska Jen oli muka yllyttänyt siihen.

Nigel puolestaan näytti kanniskelleen samaa valkoviiinilasillista lähes koko illan.

”No, Nigel. Mitä sinä teet elääksesi?” Nigel oli jo esittänytynyt Jenille hieman anteeksipyytävästi, melkein kuin olisi häpeillyt nimeään.

Nigel. Nigel Yeo. Yeo on täkäläinen nimi, joten hän on ilman muuta kotoisin Lounais-Englannista. Useimmat Nigelit ovat kuitenkin iäkkäitä. Ei kai kukaan enää kasta lastaan Nigeliksi.

Jen väläytti flirteimmän hymynsä. Vaikka Nigel ehkä olikin liian vanha Jenille ja luultavasti melkoinen tylsimys, mieluummin Jen jutteli hänen kanssaan kuin kökötti säälistävän näköisenä yksikseen. Cynthia tolkutti aina, että Jenin pitäisi lakata yrittämästä ja luottaa siihen, että se oikea kyllä tulisi vastaan, mutta Jen ei suurin surminkaan halunnut viettää loppuelämänsä yksin. Pian lapset lentäisivät pesästä ja hän joutuisi palaamaan töistä haudanhiljaiseen, jääkylmään kotiin.

”Työskentelen terveystalalla.” Nigel istui polvet koukussa, ja Jen huomasi hänen kenkensä. Ne olivat laadukkaat ja vasta kiillotetut.

”Ai, oletko lääkäri?” Jenin kiinnostus heräsi välittömästi. Hän ei ikimaailmassa olisi myöntänyt olevansa snobi, mutta

häntä kieltämättä kutkutti ajatus hengailusta tohtorin kanssa.

"En enää." Nigelkin hymyili, kuin olisi lukenut Jenin ajatukset, ja hurmaava hymy sai jälleen Jenin unohtamaan peikkomaisen olemuksen. "Oikeastaan toimimme samalla alalla. Tavallaan. Vaikka tällä hetkellä olen pikemminkin yksityisetsivä. Itse asiassa halusin keskustella eräästä asiasta, mutta ehkä nyt ei sittenkään ole hyvä hetki." Nigel näytti tuumivalta. "Minun taitaa olla aika lähteä kotiin." Hän nousi kevyesti ja ketterästi ja pyyhkäisi ruohonkorret takamuksestaan. Hänellä oli itse asiassa hyvä peppu.

Noustuaan Nigel kuitenkin epäroi. "Voisinko pyytää numeroosi Cynthialta ja soittaa sinulle myöhemmin?"

"Jep", Jen lupasi. "Totta kai." Hän ajatteli jo Nigelin ehdottavan treffejä ja tunsu itsensä imarrelluksi, jopa vähän innostuneeksi, mutta Nigelilla näyttikin olevan muodollisempaa asiaa.

"Voin hyvin pirauttaa työpuhelimcesi, jos et halua antaa henkilökohtaista numeroasi."

Jen jäi katselemaan Nigelin loittonevaa selkää ja näki tämän hyvästelevän kohteliaasti Cynthian. Hän tunsu itsensä naurettavan hylätyksi, ikään kuin lupaavalta vaikuttanut ystävyysuhde olisi tyrehtynyt alkuunsa.

Nigelin lähdettyä koko ilta lässähti. Jen istui vähän aikaa yksin oluttölkki kourassa ja tuijotti liekkeihin. Nähdessään Wesin tanssivan hitaita oman hyräilynsä tahtiin ja kaulailevan niin nuorta naista, että tämä olisi voinut olla hänen tyttärensä, Jen kompuroi jaloilleen ja käveli kotiin.

Luku 2

Jen heräsi, kun hänen tyttärensä Ella takoi ovea ja huusi. Palatuaan kotiin hän oli riisunut vaatteensa mutta jättänyt kasvot pesemättä, ja nyt hänen ripsissään oli tahmeita maskarakokkeita ja tyynyliinassa meikkivoide- ja huulipunatahroja. Ilta oli siis ollut hauska, mutta hänen ei tarvinnut pelätä mokanneensa kovinkaan pahasti. Herääminen vaatteet päällä oli aina paha merkki. Sitäkin kamalammalta tuntui havahtua jonkun ventovieraan kainalosta, mutta siihen Jen syyllistyi vain, jos tenavat olivat Wirralissa hänen eksänsä vanhempien luona. Niin alas Jen ei koskaan vajoaisi, että kiikuttaisi jonkun hoidon kotiinsa, kun Ella ja Ben olivat paikalla.

”Joo, kulta, tule sisään vain.” Jen hilautui istumaan ja katsoi sängyn vieressä olevaa kelloa. Se näytti kymmentä, mutta oli viikonloppu, eikä hän ollut päivystysvuorossa, joten ei ollut syytä paniikkiin. Hän oli jopa käynyt kaupassa palatessaan töistä, joten heillä oli leipää ja maitoa aamiaiseksi, ja lapset olivat kehittyneet taitaviksi ruoanetsijöiksi. Aina syyllisyyden korventaessa sisintä kuin helvetillinen närästys Jen ajatteli, että ainakaan hänen kersoistaan ei kasvaisi herkkähipiäisiä hienohelmoja.

Ella avasi oven ja astui huoneeseen. Hän oli kuusitoistavuotias, laiha rillipää, joka oli täysin sinut itsensä kanssa. Tiedenäörtti, joka seurusteli jo vakavasti yhtä nörttähtävän koulukaverinsa Zachin kanssa, vaikka Jenistä poika oli umpitylsä.

”Etkö sinä halua käydä ulkona ja pitää hauskaa?” Jenillä oli tapana ihmetellä. Hän oli mennyt liian nuorena naimisiin ja olisi mieluusti nähnyt tyttärensä sitoutuvan hieman myöhemmin.

”Meillä on hauskaa.”

Ja sitten nuoripari katosi Ellan siistiin ullakkohuoneeseen, ei suinkaan ryyppäämään, käyttämään huumeita eikä harrastamaan salaa seksiä vaan pohtimaan kemian kotitehtäviä tai katsomaan outoa fantasiasarjaa Netflixistä.

Ella oli vielä yöpuvussa, ja tänä aamuna hän näytti hyvin nuorelta mutta sitäkin paheksuvammalta harppoessaan huoneen poikki ja avatessaan ikkunan. ”Kamala käry. Tarvitset vähän raitista ilmaa.” Kuin olisi ollut Jenin äiti.

”Jep.” Jen yritti unohtaa jomottavan päänsärkynsä. ”Kaikki hyvin?”

”Jätit kännykkäsi alakertaan. Se on pirissyt siitä asti kun nousin. Matthew Venn.”

”Paska.” Matthew Venn oli Jenin pomo. Hänen kaikkien aikojen paras pomonsa, joka kuitenkin välitti hauskanpidosta yhtä vähän kuin Ellakin. Matthew oli periaatteen mies; hän oli kasvanut tiukan evankelisessa perheessä, ja Jen ajatteli sen jättäneen jälkensä. Pomo osasi olla yhtä paheksuva kuin Ella. ”Työnsin eilen koneellisen vaatteita kuivuriin, ennen kuin lähdin ulos. Voitko kalastaa ne sieltä, jos minä painelen suihkuun?”

”Eilen paistoi aurinko. Olisit voinut ripustaa ne narulle.” Jälleen paheksuvasti. Ella halusi pelastaa äitinsä ohella koko maailman.

”Tiedän, mutta kuivurin jälkeen niitä ei tarvitse silittää. Eikös se säästä sähköä?” Jen irvisti, koska tiesi, että se saisi Ellan nauramaan. Tämä keskustelu oli käyty lukemattomia kertoja, ja Ella nautti päästessään niskan päälle.

Jen oli jo noussut ja hyvää vauhtia matkalla kylpyhuoneeseen. Hän jatkoi maanittelevaan sävyyn: ”Ja viitsisitkö samalla kiehauttaa sumpit? Ostin eilen ihan kunnan kahvia.”

Jen soitti Matthew’lle ja kulautti kaksi parasetamolia kahvin kanssa. Ella oli paahtanut leipääkin. Benistä ei näkynyt

jälkeäkään: tämä näyttäytyi keittiössä lähinnä viikonloppuisin lounasaikaan. Jen keskittyi voitelemaan leipäänsä puhelin kourassa. Jos hänet kutsuttaisiin töihin, seuraava ateria voisi venyä ties kuinka pitkälle. "Anteeksi, pomo. On vapaapäiväni, joten huomasin vasta äsken, että olit soittanut."

"Saimme tiedon selittämättömästä kuolemasta", Matthew sanoi. "Olen Rossin kansa rikospaikalla. Westacombessa. Isolla maatilalla, jonka tiluksilla on käsityöläisten pajoja." Matthew ilmoitti postinumeron. Hän ei kuitenkaan puhunut murhasta. Hän varoi aina sanojaan.

"Tulen heti kun pystyn." *Heti aamiaisen jälkeen.*

"Oletko ajokunnossa?" Jen huomasi, että Matthew yritti olla kuulostamatta tuomitsevalta, mutta tiesi tämän ajattelevan: *Jos ryyppäsit eilen, sinulla voi olla liikaa promilleja veressä.*

"Totta kai", Jen vastasi. "Ilman muuta. Nähdään pian."

Ainakaan Westacombe ei sijainnut rannikolla, joten turistilaumat ajoivat vastakkaiseen suuntaan. Jen oli asunut viisi vuotta Pohjois-Devonissa ja tottunut kapeisiin, mutkitteleviin kujiin, korkeisiin penkereisiin ja pensasaitoihin, joiden takaa saattoi odottamatta kääntyä eteen traktoreita ja muita ajoneuvoja. Hän kuitenkin inhosi lomaliikennettä, valtavien autojen loputonta virtaa, joka kuljetti lapsia, telttailuvarusteita ja purjelautoja. Tie alkoi nousta sisämaahan päin, ja kun Jen kääntyi levähdyspaikalle päästääkseen ohi hevosenkuljetusvaunua vetävän Land Roverin, hän näki koko suistoalueen – kaksi auringossa kimmeltävää jokea, Taw'n ja Torridgen, jotka laskivat suoraan Atlantiin. Tämä oli nyt hänen kotinsa, mutta hän ikävöi edelleen Mersey-jokea lauttoineen sekä Liverpoolin vaikuttavaa siluettia, jota saattoi katsella Birkenheadista käsin – kaipasi niitä melkein yhtä kipeästi kuin olisi surrut läheisen kuolemaa. *Mokomakin koti-seutu-uskovainen*, hän ajatteli. *Asut maanpäällisessä paratiisissa, mutta ruikutat vain kurjuuttasi ja haikaillet kotikulmille.*

Jen kääntyi paikantimen ohjeesta yksikaistaiselle tielle, jolle

kapeimmatkaan autot eivät olisi mahtuneet rinnakkain. Kujan keskellä kasvoi ruohoa. Mutkan jälkeen hän huomasi saapu-neensa perille. Kuja kapeni poluksi. Hän näki hienon kartanon, joka oli rakennettu lämpimämpunaisista tiilistä – samansävyisistä kuin Cynthian aita, tosin kartanon tiilet olivat vanhoja ja halkeilleita. Rakennuksessa oli kaksi kerrosta ja ullakko, joka liuskekivikattoon puhkottujen pikkuikkunoiden perusteella vaikutti asutulta. Pihan reunassa oli mökki ja toisella laidalla suuri lato. Lisäksi oli rivi pieniä ulkorakennuksia, joiden ovissa oli moniruutuiset ikkunat. Entinen maatilakompleksi palveli nykyisin useita tarkoituksia. Jen tiesi sen, koska tajusi nyt, ettei suinkaan ollut ensimmäistä kertaa paikalla. Westacombe sijaitsi alle viiden kilometrin päässä Instow'n kuhisevasta rannikkokaupungista mutta tuntui olevan täysin eristyksissä ympäröivästä todellisuudesta, aivan oma maailmansa. Sen Jen parhaiten muisti: tunteen siitä, että oli eksynyt hieman maagi-seen, epätodelliseen paikkaan.

Jen oli käynyt tilalla vain kerran mutta muisti sen vieläkin. Hän oli tuntenut rikkovansa uhmakkaasti rajoja mutta myös juhlivansa vapauttaan, ottavansa oman elämänsä takaisin. Jen ei ollut elänyt villiä, vastuutonta nuoruutta, joten hän paikkasi nyt puutetta parhaansa mukaan. Wes oli tuonut hänet tänne eräänä pääsiäisenä, kun Ella ja Ben olivat olleet isovanhempiensa luona Hoylakessa. Jen oli ollut hermostunut ja kireä, pelännyt ex-miehen vanhempien myrkyttävän hänen rakkaiden lastensa mielen sepittämällä tarinoita hänen vastuuntunnottomuudestaan ja väittämällä, ettei hän kyennyt katsomaan heidän peräänsä. Siitä huolimatta, ettei hänen ex-miehensä Robbie, jota Jenillä ei totisesti ollut ikävä, edes halunnut täyttää huoltajuutta. Robbie ei ollut koskaan vaatinut lapsia itselleen. Hän nautti ihan liikaa eron jälkeisestä sinkku-elämästä. Yhä epäsäännöllisemmiksi käyvillä vierailuillaan Ella ja Ben eivät koskaan yöpyneet hänen hienossa asunnossaan Albert Dockin vanhalla satama-alueella: he nukkuivat Regin ja Joanin

viktoriaanisessa huvilassa Wirralin niemimaalla. Siellä Robbie suvaitsi toisinaan käydä tapaamassa lapsiaan. Kun töiltä ja harrastuksiltaan ehti. Mieluiten sunnuntailounaalla. Hänen maailmassaan harvoin tapahtui mitään erityisen jännittävää sunnuntaina lounasaikaan, ja sitä paitsi hänen äitinsä oli kelpo kokki.

Sinä viikonloppuna Jen oli ensimmäistä kertaa tavannut Wesin. Cynthia oli pyytänyt hänet ulos. "Et voi jäädä kotiin murjottamaan, kun saat kerrankin vapaata lapsista." Hän oli vienyt Jenin rantabaariin Instow'hun. "Siellä on jazz-ilta. Esitelen sinut parille tyypille." Baari oli ollut pieni, pimeä ja ahdas, ja sen omistaja, keski-ikäinen skotti nimeltä George, oli esitellyt bändin kuin soittajat olisivat olleet hänen parhaita kamujaan. Pöydissä oli ruudulliset liinat, ja tyhjissä viinipulloissa paloi kynttilöitä. Katosta roikkui kalaverkkoja. Kitschiä, mutta ilman muuta tietoinen valinta. Jen oli arastellut musiikkia ja ihmisiä, jotka kappaleiden välisillä tauoilla juttelivat kirjoista, joita hän ei ollut koskaan lukenut, ja elokuvista, joista hän ei ollut kuullutkaan. Hän oli siis juonut liikaa, kuinkas muuten – puhunut liikaa ja liian kovalla äänellä. Sinä iltana Wes ei ollut lavalla vaan yleisössä, vaikka Jen huomasiakin hänen olevan kanta-asiakas: hän tunsu kaikki työntekijät, ja George hemmotteli häntä kuin tuhlaajapoikaa. Kun Cynthia kavereineen oli alkanut suunnitella palaavansa Barnstapleen, Wes oli ottanut Jeniä kädestä.

"Jää vielä yhdelle. Tilataan sinulle taksi." He olivat kävelleet rannalla kuunvalossa, ja Jen oli tuijottanut pää pyörriksissä tähtikirkasta taivasta. Kun taksi lopulta oli saapunut, se olikin vienyt heidät Wesin luo – tähän taloon, jossa Wes asui parin huoneen ullakkokämpässä. Jen oli tietenkin maksanut matkan. Nyt Jen kapusi autosta ja tajusi vasta silloin, että selittämätön kuolema voisi liittyä Wesiin.

Matthew ja Ross seisoivat pihalla paperipuvut yllä ja töppöset jalassa kuin rikospaikkatutkijat, mutta yhtä tunnistettavina

kuin aina. Matthew oli ryhdikäs ja sotilaallisen suoraselkäinen, ja hänen silmänsä olivat graniitinharmaat. Ross May oli laiha kuin vinttikoiira ja vääntelehti kuin lapsi. Jen meni heidän luokseen, otti itselleenkin suojapuvun ja veti sen ylleen jutellessaan Matthew'n kanssa.

"Mies vai nainen? Olen käynyt täällä ennenkin ja tunnen yhden asukkaista. Tai ainakin entisistä asukkaista. Heppu on saattanut muuttaa muualle. Siitä on pari vuotta." Oli parasta tunnustaa kaikki heti kättelyssä.

"Mies", Matthew vastasi. "Mikä ystäväsi nimi on?"

Jen oli tokaisemaisillaan, ettei Wes ollut mikään ystävä, ei varsinaisesti, mutta liika purnaaminen olisi vaikuttanut epäilyttävältä. Sitä paitsi Matthew arvosti suoruuutta.

"Wes", Jen sanoi. "Wes Curnow." Hän epäröi. "Itse asiassa törmäsimme eilen."

Matthew pudisti päätään. "Uhri ei ole hän." Hän katsoi Jeniä. "Mitä tiedät tästä paikasta?"

Jen kohautti harteitaan. "Olen käynyt täällä vain kerran." Yhteisen yön jälkeen Wes oli kokannut heille aamiaista pohjakerroksen suuressa, epäsiistissä yhteiskeittiössä. Oli kivilattia ja rasvapisaroiden täplittämä Aga. Silloinkin krapula. Lisää kahvia ja tuoretta, vaaleaa leipää, jonka päällä oli rasvaa tihkuvaa pekonia. Pari muutakin asukasta oli pistäytynyt keittiössä, mutta Jen ei ollut piitannut heistä. Wes oli ollut hänen huomionsa keskipiste. Mies oli seisonut paljain jaloin, kuluneissa farkuissa ja löysässä t-paidassa. Krapulastaan huolimatta Jen oli tuijottanut häntä lumoutuneena. Wes oli ollut hellä ja huomaavainen rakastaja, aivan toisenlainen kuin Jenin aiemmat miehet. Muisto yhteisestä illasta sai Jenin edelleen hymyilemään. "Tämä on jonkinlainen taiteilijakommuuni. Valtaosa tilasta on omistajan käytössä, mutta hän vuokraa ullakkoasuntoja ja työhuoneita parille käsityöläiselle."

Ross hymähti pilkallisesti, kuin aikoi murjaista jotakin purevaa taiteilijoista ja kommuuneista, mutta päätti lopulta

pitää suunsa supussa pomon seurassa. Hän alkoi ilmeisesti oppia.

Jen jatkoi: ”Se minun tuttuni valmistaa kierrätyshuonekaluja, ajopuuveistoksia ja sen sellaista. Ja soittaa kitaraa. Eikö hän Jonathan tiedä tyypin.”

Matthew nyökkäsi. Hänen miehensä Jonathan johti Woodyardia: Barnstaplen suurta, menestyvää yhteisö- ja taidekeskusta. Hän liikkui taidepiireissä. Matthew ei tuntenut oloaan kotoisaksi Woodyardissa, mutta hän yritti oppia viihtymään siellä ja tutustua Jonathanin ystäviin. Ehkä evankelisen kasvatuksensa vuoksi Matthew’n oli vaikea mieltää mitään hauskaa, luovaa tai jännittävää kunnon työksi. Hän oli liittynyt poliisivoimiin, koska ne ruokkivat hänen velvollisuudentuntoaan ja toivat yhteisöllisyyttä, jota hän oli ikävöinyt aina siitä pitäen, kun oli eronnut Veljeskunnasta. Toisinaan Jonathan naljaili hänelle, koska hän kuulemma otti itsensä liian vakavasti. Matthew kääntyi muiden puoleen. ”Mennäänkö katsomaan?”

Jen työnsi hiuksensa paperihupun alle, veti maskin päähänsä ja seurasi häntä. Rivi maatilán ulkorakennuksia oli muutettu verstaiksi ja ateljeiksi.

”Kuka löysi uhrin?”

”Hänen tyttärensä Eve. Eve asuu ja työskentelee täällä. Hän on lasinpuhaltaja. Hän löysi uhrin omasta työhuoneestaan tänä aamuna kello seitsemän.” Matthew vaikenä. ”Kuolinsyy on ilmeisesti päivänselvä, mutta pyysin silti tohtori Pengellyä tulemaan.”

Ikkunallinen ulko-ovi johti yhteen pitkistä, matalista rakennuksista. Jen oli luullut, että sisällä olisi pimeää ja tunkalaa, mutta katto olikin lähes kokonaan lasia ja aurinko valaisi huoneen. Oli miltei sietämättömän kuuma. Lasiuuni nurkassa hohkasi lämpöä. Jen mietti, eikö kenellekään ollut tullut mieleen sammuttaa sitä, mutta tietenkään mihinkään ei voinut koskea, ennen kuin rikospaikkatutkijat olisivat saaneet työnsä

päätökseen. Lähestyessään uunia hän huomasi, ettei siinä edes ollut tulta – siinä viipyi vielä edellisen päivän lämpö. Seinätelineissä roikkui erilaisia pitkiä metalliputkia, nelikulmainen, laatikkomainen teräslapio sekä puutarhalapio. Hyllyissä oli esineitä, jotka muistuttivat kidutusvälineitä: hohtimia, pihtejä ja pari puhalluslamppua.

Koko huone näytti kidutuskammioilta. Helvetiltä sellaisena kuin yksi koulun mielikuvituksekkaimmista nunnista oli sen Jenille aikoinaan kuvaillut. Uhri makasi selällään lakatun työtason vieressä, ja aurinko valaisi hänen ruumiinsa. Ympärillä oli lasinsirpaleita, joista yksi, pitkä ja veitsenterävä, oli lävistänyt miehen kurkun. Lattialla oli verta. Paljon verta: sitä oli levinnyt laajalle alueelle, roiskunut jopa seinälle.

”Jahas, näyttää siltä, että hänet surmattiin tässä nimenomaisessa paikassa”, Matthew Venn totesi.

Jen tuskin kuuli, mitä hän sanoi. ”Minä tunnen hänet”, hän ilmoitti. ”Tai olen ainakin tavannut hänet. Eilen illalla. Olimme samoissa juhlissa Cynthia Priorin luona. Hänen nimensä on Nigel Yeo.” Jen vaikeni. ”Hän työskentelee järjestössä, joka valvoo terveysviranomaisen toimintaa. Jonkinlaisena tutkijana. Hänellä oli minulle asiaa, mutta hän sanoi, että voisimme jutella myöhemmin.”

”Halusiko hän puhua jostakin ammatillisesta kysymyksestä?” He seisoivat edelleen lasipajan ovensuussa, ja ulko-ovi oli auki. Matthew oli kääntynyt Jenin puoleen.

Jen kohautti olkapäitään. ”Niin minä ainakin ymmärsin. Mutta olimme juhlissa, ja minä olin vähän juonut. Tiedäthän...”

Vaikka ei Matthew tietenkään tiennyt. Hän joi hyvin vähän ja varmasti hallitsi silloinkin itsensä täydellisesti. Jen yritti kuvitella Matthew'n painelevan nukkumaan umpitunnelissa vaatteet päällä, mutta ajatuskin oli naurettava. Hän katsoi jälleen ruumista, muisti kuusaman raskaan tuoksun Cynthian puutarhassa ja Nigel Yeon ystävällisen hymyn, ja häntä alkoi hieman heikottaa. ”Hän vaikutti kiltiltä.”

"Hänen tyttärensä Eve on keittiössä. Jos olet ennenkin käynyt täällä, tiedät, missä se on. Käy ottamassa alustava lausunto, kun kaikki vielä on tuoreena hänen muistissaan."

Jen nyökkäsi ja meni ulos. Hän seiso i vähän aikaa pihalla ja hengitti syvään. Aurinko paahtoi jo kuumasti. Keittiössä oli viileämpää. Kivilattia näytti samalta kuin ennenkin, mutta liesi, jonka Jen muisti edelliseltä vierailultaan, oli saanut luvan lähteä. Uusi sähköliesi nökötti nurkassa, ja huone vaikutti siistimmältä ja puhtaammalta kuin aiemmin, mutta muuten kaikki oli suurin piirtein ennallaan. Noin kolmekymppinen nainen istui pöydän ääressä. Hänellä oli farkkuhaalarit, raidallinen t-paita ja punaiset tennarit. Jenin helpotukseksi hän oli yksin. Wesiä ei näkynyt.

"Oletko sinä Eve?"

Nainen kääntyi. Hän itki edelleen. Jenistä hän näytti siltä kuin olisi itkenyt tuntikausia – siitä lähtien, kun oli löytänyt isänsä.

"Olen niin pahoillani", Jen sanoi. "Olen tavannut hänet. Vain kerran – itse asiassa eilisiltana – mutta hän vaikutti mahdollalta tyypiltä."

"Hän oli ihan paras."

"Olen rikospoliisista. Minun täytyy kysyä muutama kysymys. Sopiiko se sinulle?"

Eve nyökkäsi.

"Haluatko jotakin, ennen kuin aloitetaan? Teetä? Tai kahvia?" Jen ajatteli, että kahvi kelpaisi hänellekin. Otsalohkossa tykytti edelleen.

"Vesi riittää, kiitos."

Jen laski vettä kahteen lasiin. Täällä hanavesikin oli puhdasta ja kylmää.

"Se tulee porakaivosta." Eve nosti katseensa. "Isän mielestä se oli koko kreivikunnan parasta vettä."

"Asuiko hän täällä?" Jen kummasteli. Nigel oli näyttänyt siistiltä – erottunut muista juhlavieraista silmiinpistäväällä

kunnollisuudellaan ja suoraselkäisyydellään. Sitä paitsi Jen oli melko varmasti kuullut hänen olevan Cynthian naapuri, mutta asia kannatti toki varmistaa.

Surustaan huolimatta Eve naurahti. ”Mitä vielä! Hänellä oli talo Barnstaplessa. Minun lapsuudenkotini. Mutta hän kävi usein täällä.”

”Asuuko äitisikin siellä?” Tavatessaan Nigelin Jen oli kuvitellut hänen olevan sinkku, mutta alkoi vaikuttaa yhä todennäköisemmältä, että hän oli sittenkin ollut naimisissa. Jonkun pystyvän ja pätevän, rakastavan naisen kanssa. Matthew oli varmasti jo selvittänyt asian ja pitänyt huolen, että vaimolle oli ilmoitettu Yeon kuolemasta ja tällä oli joku tukenaan.

”Äidille puhkesi varhainen Alzheimer”, Eve vastasi. ”Hän kuoli kaksi vuotta sitten.” Sanat kuulostivat kovilta ja tylyiltä. *Älä kysy enempää. En kestäisi sitä. En juuri nyt.*

Jenin teki mieli ojentaa kätensä ja rutistaa Eveä. ”Onko sinulla sisaruksia?”

Eve pudisti päätään. ”Vain isä ja minä. Olimme hirveän läheiset.” Pieni tauko. ”Ja nyt olen omillani.” Hän puhui hiljaa, mutta viimeinen lause kuulosti epätoivon karjaisulta.

Jen oli aikeissa kysyä, oliko Evellä ystäviä tai kumppania, kunnes tajusi, ettei ystävistä vielä olisi lohtua. ”Oli aika myöhä, kun eilen puhuin isäsi kanssa. Odotitko häntä vielä käymään?”

”En illalla. Meidän oli määrä tavata tänä aamuna. Isä auttoi minua lasinpuhauksessa. Useimpiin töihini tarvitaan avustajaa. Homma vaatii ammattitaitoa ja harjoitusta, mutta ennen kuin äiti kuoli, isä otti palkatonta sapattivapaata sairaalasta, jotta voisi käydä kurssin ja auttaa minua. Ja ehtisi paremmin hoitaa äitiä. Sellainen isä hän oli. Hän oli lupautunut tänne koko päiväksi. Sain tilaustyön eräästä lontoolaisesta galleriasta, tyypiltä, jonka tapasin Frankin kautta, ja sillä oli kova kiire.”

Jenin teki mieli kysyä, kuka Frank mahtoi olla, mutta sen ehtisi selvittää myöhemminkin.

”Hän oli kuitenkin lopettanut työt sairaalassa?”

"Niin, hän johti Pohjois-Devonin potilasyhdistystä. Järjestö valvoo julkisen terveydenhuollon toimintaa ja pitää potilaiden puolta." Eve vaikenä. "Hän oli jo pitkään harkinnut alanvaihtoa. Vuorotyö vei liikaa aikaa, kun hän olisi halunnut olla äidin kanssa. Potilasyhdistyksessä työaika oli yleensä yhdeksästä viiteen, ja siitäkin joustettiin. Hän pystyi melko lailla itse määrittelemään, milloin oli töissä." Eve hiljensi. "Äiti kuoli samoihin aikoihin, kun hän sai paikan, mutta hän päätti ottaa sen vastaan ja lopettaa sairaalassa. Uusia haasteita, hän sanoi."

"Et siis yhtään tiedä, miksi hän tuli eilen Westacombeen? Miksi hän kävi verstaassasi kertomatta sinulle?"

Eve pudisti päätään. "Ei aavistustakaan. Meidän oli tarkoitus aloittaa aikaisin. Seitsemän kolmekymmentä. Tulin seitsemältä laittamaan kaiken valmiiksi."

Hetkeksi laskeutui hiljaisuus. Ulkoa kantautui maaseudun ääniä, jotka edelleen tuntuivat Jenistä vierailta: linnunlaulua ja lampaiden määkinää.

"Asutko sinä täällä?" Jen kysyi.

"Kyllä, ullakolla. Asunto on pieni. Kaksi huonetta – vaikka toinen on niin ahdas, ettei sinne ehkä edes mahtuisi nukkumaan – ja kylpyhuone, ja olkkarissa on pikkuinen jääkaappi ja nurkassa keittolevy. Tätä isoa yhteiskeittiötä käyttää myös Wes – toinen taiteilija, joka elää täällä. Mutta paikka on kaunis, ja on kiva asua näin lähellä työhuonetta."

"Keitä muita täällä asuu?"

"Meitä vuokralaisia on neljä ja pari lasta päälle. Wes Curnow asuu toisessa ullakkokämpässä. Hänen huoneistonsa on vielä omaanikin pienempi." Jen ei ilmeelläänkään paljastanut, että nimi oli tuttu. "Sarah ja John Grieve kaksosineen asuvat mökissä, joka on pihan toisella laidalla. John hoitaa tilaa, ja Sarahin sukulainen omistaa sen. Pääatalo on hänen käytössään."

"Mikä sen sukulaisen nimi on?"

"Francis Ley." Eve nosti katseensa. "Nimi saattaa olla tuttu."

Hän on taloustieteilijä. Me kaikki kutsumme häntä Frankiksi.”

Siis sama Frank, joka järjesti sinulle sen tilaustyön. Jen nyökkäsi. Hän oli tosiaan kuullut nimen ennenkin. Yhteen aikaan Ley oli esiintynyt jatkuvasti uutisissa. Hän ei paistatellut valokeilassa – pahamaineisen ujo kun oli – mutta toimittajat ja kommentaattorit siteerasivat häntä tuon tuostakin. Hän oli ennustanut talousromahduksen, onnistunut jotenkin selviämään siitä ja tienannut samalla omaisuuden. *Muiden kurjuudella*, Jen ajatteli. Pankkiirit ja muut raharikkaat näyttivät selvinneen lamasta kolhuitta. Jen oli perinyt lapsuudenperheensä katsantokannat.

”Kuinka sinä tänne päädyit?”

”Sarahin kautta, joka siis majailee mökissä. Asuimme lapsina samalla kadulla Barnstaplessa, ja kun verstat ja kämpppä vapautuivat, hän ehdotti, että tapaisin Frankin. Frank näytti pitävän minusta ja töistäni, joten muutin tänne.” Eve vaikeni hetkeksi. ”Hän itse asiassa kävi täällä eilen illalla. Hän matkustaa jonkin verran, mutta aina kun on paikalla, hän kutsuu meidät kaikki luokseen drinkeille. Siitä on tullut tapa.”

”Eikö hän asu pysyvästi tilalla?”

”Hänellä on edelleen asunto Lontoossa, mutta hän harjitsee sen myymistä. Hän viihtyy parhaiten täällä.” Eve puhui lempeästi ja lämpimästi. Kuin olisi kertonut lempisukulaisestaan.

”Onko hän vielä paikalla?” Jen ajatteli, että jos olisi, Matthew voisi kuulustella häntä. Tämä osasi olla moitteettoman kohtelias sellaisillekin, joista ei pitänyt. Jenille se oli edelleen vaikeaa.

”Voi, en minä tiedä. Kyllä kai. Hän ei ainakaan puhunut, että olisi lähdössä, kun juttelimme illalla.”

”Etkö ole nähnyt häntä tänä aamuna?” Jen arveli, ettei Ley voinut olla huomaamatta pihallaan käyvää kuhinaa – vieraita autoja ja valkoasuisia rikospaikkatutkijoita.

”En”, Eve sanoi. ”Hän ei juuri käy sisäpihalla. Ei hänen tarvitse. Hän käyttää kartanon pääovea, joka on suiston puolella,

ja hänen autotallistaan johtaa erillinen ovi suoraan kujalle. Wes ja minä kuljemme takaovesta ja keittiön kautta.”

Silloin Jen alkoi tehdä lähtöä. ”Palaan pian. Valitettavasti juttuhetki ei ihan vielä ole ohi.” Pihalla hän näki Sally Pengel-lyn, oikeuslääkäriä, joka oli juuri menossa Even verstaaseen. Sally oli lyhyt, pyöreä ja punaposkinen. Jen oli kuullut jonkun hienostelevan lautamiehen luonnehtivan Sallya ivallisesti sanoilla ”se oikeuslääkäri, joka voisi yhtä hyvin olla maatilan emäntä”. Kieltämättä Sally näytti maatilan tyttäreltä, mutta hän oli myös fiksu, rohkea ja valmis panemaan itsensä likoon. Hänestä pidettiin. Matthew seisoi pihalla puhelin kourassa. Hän nosti katseensa ja tervehti heitä.

”Sama mies omistaa koko paikan.” Jen odotti, että Sally siirtyisi sisään, ennen kuin jatkoi kertomustaan ja viittasi kohti pihaa ja sen rakennuksia. ”Hän asuu päärakennuksessa, mutta on paljon poissa.” Jen vaikenä jälleen. ”Hän on Francis Ley.”

Matthew kohotti kulmiaan sanomatta mitään.

”Ajattelin, että kannattaisi ehkä yhyttää hänet, ennen kuin hän keksii lähteä”, Jen sanoi. ”Hänen sisäänkäyntinsä on rakennuksen toisella puolella.”

”Joko juttelit tarpeeksi uhrin tyttären kanssa?”

”En vielä – hän on erittäin järkyttynyt. He olivat hyvin läheisiä, ja tytön äiti kuoli pari vuotta sitten. Etenen varovasti.” Jälleen tauko. ”Hän oli odottanut isäänsä vasta puoli kahdeksaksi aamulla – ilmeisesti isä toimi jonkinlaisena avustajana, kun tytär puhalsi lasia – eikä hän tiedä, miksi isä olisi tullut jo aiemmin aamulla tai myöhään eilisiltana.”

Matthew nyökkäsi. ”Ehkä mies tapasi jonkun muista vuokralaisista. Joukon keskinäiset suhteet pitää selvittää. Tai ehkä hän oli sopinut tapaamisen Leyn kanssa. Katsotaan, mitä tämä kertoo. Jos sinulla on vielä tekemistä, voin hyvin tavata Leyn yksinkin.”

Jen hymyili kääntyessään ja palatessaan keittiöön. Matthew’n ehdotus sopi hänelle paremmin kuin hyvin.

Luku 3

Jenin lähdettyä Matthew jäi vielä hetkeksi paikoilleen ja mietti. Hänellä ei ollut tapana rynnistää suin päin ihmisten puheille. Hän halusi pysyä tilanteen herrana, toimia harkitusti. Hänen miehensä Jonathan oli luova ja impulsiivinen mutta myös hyvä lukemaan ihmisiä ja tilanteita, toisin kuin Matthew. Hän seisoi kasvot kohti aurinkoa ja muisteli, mitä tiesi taloustieteilijä Francis Leystä. Yhteen aikaan miestä oli siteerattu kaikissa mahdollisissa lehdissä, ja hän oli erottunut muusta rahoitusalan väestä lounaismurteellaan ja ulkopuolisuudellaan. Kymmenen vuotta romahduksen jälkeen hänestä oli tehty televisiodokumentti, jossa hän ei kuitenkaan ollut itse esiintynyt. Tekijä oli haastatellut ystäviä ja entisiä kollegoita profetioista, joille muut olivat nauraneet, ja varoituksista, jotka oli jätetty huomiotta.

”Jos hän olisi käynyt eri koulua, jotakin huippuyliopistoa, hänen varoituksensa olisi saatettu ottaa todesta”, yksi haastateltavista oli sanonut. ”Pahin romahdus olisi voitu jopa välttää. Hän ei kuitenkaan koskaan oikein kuulunut Cityyn. Ei koskaan sopinut joukkoon.”

Dokumentissa annettiin vaikutelma, että Ley oli erikoinen persoona, erakoitunut ja pettynyt maailmaan, jossa oli tienannut omaisuutensa. Hän oli perinyt isänsä maatilan – oletettavasti juuri Westacomben – ja palannut juurilleen sekä ryhtynyt uudistamaan lähikyliä, ostanut konkurssikypsiä yrityksiä ja tehnyt taikojaan kulissien takana. Hän oli pelastanut pari pubia, jotka nykyisin olivat suosittuja ja kuuluisia hyvästä ruoastaan, sekä Instow’ssa toimivan kalaravintolan, jolle oli

sittemmin myönnetty Michelin-tähti. Muutaman kyläkaupan posteineen hän oli muuttanut herkkukaupoiksi, artesaanileipomoiksi tai keramiikkapajoiksi. Kaikki eivät varauksetta hyväksyneet muutoksia. Keskiluokkaistaminen – maatilalla Exmoorin laidalla varttuneen Jonathanin suosikkitermi etenkin muutaman viinilasillisen jälkeen – oli ongelma muuallakin kuin kaupungeissa. Myös maaseudun asukkaat saattoivat tuntea itsensä ulkopuolisiksi omalla kotipaikkakunnallaan.

Matthew Venn ei keksinyt, mitä yhteistä Francis Leyllä voisi olla Nigel Yeon kanssa, joka johti tuntematonta potilasarjestöä, mutta Yeon tytär Eve asui ja työskenteli Leyn omistamassa kiinteistössä, ja Yeo oli vierailut tilalla säännöllisesti. Matthew olisi halunnut syventyä eri mahdollisuuksiin ja tehdä taustatutkimusta. Ley saattaisi kuitenkin lähteä minä hetkenä hyvänsä, kuten Jen oli huomauttanut. Matthew lähti liikkeelle ja kiersi päärakennuksen taakse.

Soratie johti talon ympäri Leyn sisäänkäynnille, joka tosiaankin avautui suistolle päin. Taloa ympäröi puutarha – nurmikun reunoilla rehottivat vanhanaikaiset kukkaistutukset – ja ikkunoista näki yli Taw-joen aina Crow Pointiin asti sekä Torridge-joelle, jonka rannoilla häämöttivät Appledoren ja Bidefordin kaupungit. Talon kauimmaiseen päähän oli rakennettu uusi autotalli, josta johti päällystetty tie suoraan kaupunkiin vievälle kujalle.

Matthew seisoi vähän aikaa katselemassa kartanoa ja ajatteli, että rakennus näytti oudon skitsofreeniselta. Tämä puoli oli sopusuhtainen, klassista Yrjöjen aikaista arkkitehtuuria, ja alkuperäiset liukuikkunat koristivat symmetrisesti oven kumpaakin puolta. Tiiliseinät hohtivat aamun valossa. Ehkä kartanossa oli ennen elänyt maanviljelyksestä kiinnostunut herrasmies, ja nyt tila oli kunnostettu entiseen loistoonsa, ovi maalattu mustaksi ja messinkikolkutin kiillotettu. Pihan puoli ulkorakennuksineen ja ullakkoasuntoineen näytti hyvin erilaiselta. Jen olisi pannut eron luokkayhteiskunnan piikkiin: